

Schleiermacher, “psikolojik anlama” (buna teknik anlama da der) ve “gramatik anlama” olmak üzere iki tür anlamadan söz eder. Ne var ki, bunlar ayrı ayrı anlama biçimleri değil, aynı anlama içinde bulunan türlerdir. Dolayısıyla, gramatik ve psikolojik anlama, aynı anlamayı, aynı anlama bütünlüğünü oluşturan anlama biçimleridir. Onların birbirlerine üstünlükleri yoktur, bu nedenle de “eşit”tirler.²⁵ Psikolojik yorumda özne öne çıkar. Bu anlama biçiminde, metni oluşturan kişinin, hangi koşullar içinde, hangi ruh haliyle ve nasıl bir içsel yaşantı ile metnini oluşturduğu söz konusu olur ve anlayan özne metnin yazarını kendi empati gücü ile hissetmeye, kendini onun yerine koymaya çalışır. Gramatik anlamada ise, metnin dilsel yapısı, sözcüklerin anlamı önem kazanır. Burada da “dil” merkezi bir konum kazanır.

Schleiermacher’de metnin, metnin kendisinde bulunulan anlamın anlaşılması söz konusudur. Okuyucu, nesnesini gramatik ve psikolojik olarak anlamaya çalışır. Bu bir “yeniden inşa” sürecidir. Okuyucu anlamı yeniden kurar. Bu kurma işinde, metne kendini katmaz. Anlamaya çalıştığı şey, metin içinde bulunan anlamdır. Bu anlama kuramında, anlama nesnesi, anlama nesnesinin gramatik ve psikolojik dokusu ve tabii ki bu arada onu ortaya çıkaran bireyin durumu söz konusu olur. Anlamanın merkezinde olan yazardır, anlama yazarın niyetinin anlaşılmasıdır. Anlayan kişinin kendi konumu, kendi kültürel, tarihsel ve geleneksel bağlamı, psikolojisi, ruh hali, yaşadığı dönem, içinde bulunduğu koşullar neredeyse hiç söz konusu olmaz. Anlayan öznenin (okurun) bir özne olarak ortaya çıkması, kısmen Dilthey’da gerçekleşir.

Bu anlama kuramından hareketle söyleyebiliriz ki, çocuk edebiyatında, çocuk gramatik ve psikolojik anlamadan hareketle metnin dünyasını, yazarın kendisine sunduğu evreni keşfeder. Burada esas olan, metnin içindeki dünyadır. Çocuk, metnin içindeki dünyaya gidebildiği kadar, o evreni de tanımış olur. Yazarın çocuğu anlaması durumunda ise, çocuğun söz, davranış ve yaşantısını bir metin haline getirme tutumundan hareketle yazarın çocukluğu anlaması söz konusudur. Burada çocukluğu, çocuğun dünyasını, bu dünyaya ait düşünme, algılama, hissetme ve anlamlandırma biçimini tanıyacak ve kavrayacaktır. Psikolojik ve gramatik anlama kuramına göre, bu dünyaya kendisinden bir şey katması, kendi hislerini, kendi düşüncelerini, kendi beklentilerini ve umutlarını eklemesi söz konusu değildir. Çocuk “ne ise o” olarak anlaşılacaktır. Bunu yaparken kendi koşullarından değil, çocuğun koşullarından hareket edecek, çocuğu içinde yer aldığı tarihsel, kültürel, ekonomik ve sosyal çevre içinde, kendi dönemi ve bağlamı içinde anlamaya çalışacaktır. Çocukla kendi arasındaki zamansal, kültürel ve tarihsel mesafeyi empati gücü ile aşmaya çalışacak, bu şekilde çocukluğun büyüdü dünyasına girmeye çabalayacaktır. Bunu yapabilmek için empati gücüne dayanacak, kendini çocuğun yerine koyacak, bu şekilde çocuğun davranışlarını kendi içinde yeniden üretecek, yeniden kuracaktır. Bu yazarın çocukluğa ulaşabilmesinin Schleiermacherci yoludur. Bu yaklaşıma göre, çocuk edebiyatı çocuğun dünyasından söz eder. Orada yazarı, yazarın beklentilerini, yazarın umutlarını, yazarın görüşlerini, yazarın dünyasını değil, çocuğu buluruz, çocuğun dünyasını, çocuğun umutlarını, çocuğun duygularını buluruz. Yazar bunu kendi içindeki çocukluğu ifade ederek değil, eserinde anlattığı çocuğun dünyasını, bu dünyanın dili ve